

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne številke 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrletna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta številka 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Joža Bekš (Ljubljana):

Občni zbor O. Z. javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo.

Davčni nadupravitelj **Maks Lilleg** je 23. marca t. l. kot predsednik O. Z. odstopil. Zato se je pokazala nujna potreba sklicati občni zbor in voliti drugega predsednika. Tudi več drugih izpraznjenih mest v ožjem odboru je bilo treba dopolniti potem obč. zbora. Ker se je vršil I. redni občni zbor 11. maja 1920, je širši odbor sklenil, naj se skliče mesto izrednega redni občni zbor, ki bi poleg običajnega dnevnega reda razpravljal in sklepal tudi o drugih vprašanjih, ki so že v preteklem poslovnem letu nujno zahtevala popolno reorganizacijo O. Z.

Tako se je II. redni občni zbor O. Z. vršil 30. aprila t. l. v veliki dvorani Mestnega doma ob navzočnosti 120 organiziranih javnih nameščencev. Pravomočno je bilo zastopanih nad polovico pri O. Z. včlanjenih organizacij s 146 glasovi.

Predsednik **prof. Reisner** obžaluje v pozdravnem nagovoru, da ne predseduje temu občnemu zboru tisti predsednik, ki je O. Z. ne samo v Sloveniji, marveč tudi na Hrvaškem poklical v življenje. Razmere, ki so pospešile **Lillegov** odstop, je bilo mogoče beležiti že pred letom dni. O. Z., oziroma njen odbor je sicer na vse kriptije poskušal, da bi se pričelo z zares smotrenim in iniciativnim delom, vendar la brez posebnega uspeha. Tako ne more iti dalje. **Zveza naj zasluži svoje ime in naj tesno oklepa vse organizacije javnih nameščencev v popolni harmoniji, ali pa naj Zveze sploh ne bo.** Če povzročamo razdor sami med seboj, je to resno znamenje, da med nami nekaj ni zdravega.

In to treba na vsak način iztrebiti. Ako nas vlada ne bo našla pripravljenih in močnih, nam bo za to samo hvaležna. Opozarja na resnost trenutka, ko bo treba pripraviti **službeno pragmatiko** za državne nameščence. Ni izključeno, da bo morda vlada o tem vprašanju razpravljala že v doglednem času.

Nato poda tajniško poročilo tajnik O. Z. davč. upravitelj **Joža Bekš**:

Cenjeni zborovalci! Bilanca o strokovnem delovanju O. Z. v preteklem poslovnem letu žal, ni tako aktivna, kakor smo pričakovali 11. maja l. l. na rednem občnem zboru »Društva drž. uslužbencev kraljestva SHS za slovensko ozemlje«, polagajoč v tej dvorani temeljni kamen **sedanji O. Z. javnih nameščencev in vpo-kojencev za Slovenijo.**

Kot količkaj vesten kroničar se moram dotakniti vsaj **splošnega delovanja** zveze, hkratu pa absolutno ne smem prezreti razlogov in momentov, ki so, ne spontano, marveč **trajno** povzročali v širšem odboru večkrat zelo ostra trenja in izzivali krize, preko katerih se naša Zveza ni mogla povzpeti do danes.

Cenjeni zborovalci in zborovalke naj mi oprostite, da sežem tu in tam v svojem poročilu nekoliko za kulise in ako bo temu ali onemu kak oddelek mojega izvajanja osebno neprijeten, naj bo uverjen, da storim to radi **popolnega razčiščenja** v delovanju O. Z. in samo z **dobrim namenom**, da se vzpostavijo v življenju O. Z. zopet znosne in zdrave razmere.

Na lanskem obč. zboru, ki je imel dovesti našo Zvezo do rednega poslovanja in stika z ostalimi pokrajinskimi organizacijami širom naše kraljevine, je bil izvoljen za predsednika davč. nadupr. **Maks Lilleg**, za I. podpreds. **prof. Josip Reisner**, za II. podpredsednika pa kot zastopnik nižjih uslužbencev uradni sluga **Karel Zorko**.

Preuredila in izpopolnila so se društvena pravila v toliko, da si je O. Z. poleg prejšnjih nalog, ki so običajne pri vsaki slični centralni organizaciji, stavila še druge zadače t. j. snovati **gospodarske, podporne in kulturne ustanove** (zadruga, kred, zavode, bolniško in pogr. blagajno, čitalnico itd.), **skrbeti za ugodnosti v zdraviliščih, kopališčih itd. ter nuditi članom pravno varstvo v stanovskih zadevah.** Nekak razširjen program torej, ki naj bi ga imela O. Z. vedno pred očmi in po katerem naj bi uravnala vse svoje delovanje in nehanje. Pač preobširen program za O. Z., ustvarjeno sicer z najboljšo voljo in razboritim veseljem, ki pa je pozneje bodisi zaradi notranjih ali zunanjih vplivov **moralo** vidno ginevati.

Z novimi pravili so dobile v okrilju O. Z. mesto tudi organizacije avtonomnih teles, predvsem vsi uslužbenci ljubljanske mestne občine. Je pač usoda ali zgodovinska potreba, da pri nobeni pokrajinski zvezi javnih nameščencev, ki bi se morale prej ali slej složiti v skupno osrednjo zvezo za vso kraljevino, ni beležiti takih uspehov, kakor bi jih bilo z ozirom na silo včlanjenih organizacij ob zaključku po-

LISTEK.

ANT. ADAMIČ (Ribnica):

Jerala.

Trdijo, da se človek tedaj že stara, kadar obuja spomine. Ali nate se spominjam tolikrat! — in tudi drugih, ki so klonili prerano, — vas vseh, ki ste že krenili na stnmo, sinjebelo biserno rimsko cesto...

Ob fosforujočih, jasnih nočeh zrem v kadeči se, vrtoglavi, razdivjani azur: cel izprevod!

Vzhajajo in zahajajo. Eni mi zro v oči ravnodušno: brezbrizni znanci; drugi se smehljajo, pomežikujejo: hinavci; in zopet tretji mi pretijo z odbleskom svoje somorne duše: zakrknjeni, odkriti sovražniki —. In vsi v svečanem prehodu, tupa-tam raztrganem in zopet v sklenjenih gručah.

Kar zatemnilo pa se je obzorje, ko si jo naposled primahal tudi ti.

— O Jarele! O Jarele! (Zdi se mi, da se stresa nebeški obok).

Osobito tebe se spominjam tolikrat. Mogočen, a neslišen je danes tvoj korak. Ali te podpirajo arhangeli snežnokrili? Kako se giblješ lahkotno, prožno...! Občudoval sem te v tej dolini solz — na plešišču, kako si okretno zibal plesalko; toda zdaj —? Nič več si ne otiraš potnih srag kot nekdanj in nič ne stočeš. Miren, strog in pa blag vzlic naporni stezi je tvoj obraz.

Li zaide še kdaj tvoj duh nad tajnstveno gladino bajnega cerkniškega jezera? Ondi si živel mlada svoja leta, ond si nosil 140 kilogramov težko pezo svojega ogromnega, seženj visokega orjaškega telesa... Vdano, potrpežljivo si živel v svoji obilni, a trhli zemski posodi. Sodil si ond po vestnem sluhu svoje tanke vesti pravičnike in krivičnike. Obsojal in sproščal si stoji, kar pa je bilo tudi vse;

pismeno ugotavljati svojih izrekov nisi utegnul: pisarniški stoli so ti bili pretesni... O Jarele, dobričina!

Te je kdo črtil? Ni ga rodila majka. Si li mrzil ti koga? Nikogar! Ha-ha, saj še nam nisi zameril, ki smo te mučili... Plemenit, blag, dobrodušen si bil in kaj vem, kakšen še vse. Da, mi, mi pa smo bili zlobni, kajti celo v tvojem spanju smo te motili. In sam Bog ve, kako rad si spal...

A že mi prožiš roko v slovo... že izgineva za gorami tvoj obširni pas... že je utonil lesk tvojega prijaznega, okroglega lica v meglicah... Na svidenje!

Na gredi je odprl škrlatno grlo in je zakikiriknil petelin.

Pospravili smo vsak svoje kosilce in žulili svojo osminko; ti, Jerala, si pa tedaj lokal že peto četrtinko, trl za nameček četrto, v trdo kuhano jajce in čakal ne-

slovnega leta pričakovati. Bodisi da je prevladovalo in prednjačilo vsem drugim zahtevam **krušno** vprašanje celokupnega članstva, bodisi da katera izmed Zvez ni ostala zvesta svojim načelom, po kojih je bilo uravnati delovanje brez strankarsko-političnih stremeljenj, o tem razpravljati bi bilo preobširno.

Gotovo pa je, da preživljajo vse pokrajinske Zveze evolucijo, ki mora, če ne danes, pa jutri dovesti do krasnih sadov tesno sklenjenega in smotrenega skupnega delovanja.

Na zunaj je naša O. Z. vsekakor močno napredovala. Število pri njej včlanjenih strokovnih organizacij se je dvignilo v času od 11. V. 1920 t. j. od lanskega občnega zbora, do srede februarja t. l. od 45 na 56, torej za 11 organizacij. Od teh pa je od februarja do danes odpadlo 5. Tako oklepa O. Z. danes 51 organizacij od najnižjega do najvišjega aktivnega ali vpokojenega javnega nameščenca. Število članstva je tekom preteklega poslovnega leta naraslo za 1200. Vseh članov šteje danes O. Z. 7600 z 51 delegati, ki imajo pravico in dolžnost graditi, pomagati in se udeleževati.

Kdor torej misli, da tvori O. Z. samo predsedstvo in nekaj odbornikov in da so samo ti odgovorni za eventualne neuspehe, ali pa da je samo tem častitati na morebitnih uspehih, ta bi bil v veliki zmoti.

V 16 sejah širšega in v 6 sejah ožjega odbora so se razpravljala različna vprašanja. Izmed teh naj se v splošnem dotaknem najbolj kardinalnega t. j. **službene pragmatike in izenačenja službenih prejemkov.** To vprašanje je — ker oficijelno nimamo nobenega obvestila — nerešeno dnevno vprašanje ne samo vsake strokovne organizacije, temveč tudi vsakega posameznega državnega nameščenca, še danes. Zdi se, da vse spomenice, ki jih je pošiljala O. Z. centralni vladi oziroma ministrskemu svetu, vse brzotjavke, ki smo ž njimi nadlegovali državne poslance vseh političnih strank in ostale pokrajinske zveze, vse resolucije niso mnogo zalegle in da naša O. Z. pri obeh uredbah o draginjskih dokladah iz meseca maja in septembra l. l. nima večje zasluge, kakor ostali Savezi. In če se povprašamo, kaj je temu vzrok, moramo brez prikrivanja priznati, da največkrat sami nišmo vedeli, kaj prav za prav hočemo. To je sicer pikro priznanje, ki pa je naravna posledica, medsebojnih odnošajev v širšem odboru.

Za ilustracijo teh razmer naj navedem, da je moral predsednik marsikatero sejo zaključiti po dolgotrajnih, v pozne noči segajočih debatah **brez končnega**

sklepa, samo da se je na umeten način vzdrževalo ravnovesje med nazori delegatov nižjih in višjih uslužbencev. Ako bi mi kdo očital, da temu ni tako, potem pravim: prijatelj, stopi bližje in poglej obširne zapisnike odborovih sej!

Onembe vreden se mi zdi posebno potek 6. seje z dne 27. VIII. in 10. seje z dne 28. dec. m. l. v kateri je zlasti delegat ene strokovne organizacije nižjih uslužbencev kategorično izjavil, da zasleduje **predsedstvo predvsem samo interese višjih uslužbencev, četudi je obče znano, da bi nižji uslužbenci brez višjih nikdar ne dosegli razmeroma ugodnega gmotnega položaja.** Morda se imamo zahvaliti samo uvidevnosti tč. predsednika, da je O. Z. vendarle prijadrala v več ali manj kompaktni obliki do današnjega rednega obč. zbora.

Ustanovitev C. S. za vso kraljevino je bila večkrat na dnevnem redu. Do danes je želja, ki jo bo imel pod vsakim pogojem forsirati in dokončno izvesti prihodnji odbor, ostala neizpolnjena.

V širši odbor sta se optirala predsednika zveze poštnih in magistratnih organizacij tovariša Karol Urbančič in dr. Riko Fux. Za I. tajnika je bil izvoljen tovariš Joža Bekš, za II. tajnika pa tovariš prof. Kuno Hočevnar. Kot I. blagajnik je fungiral tov. Iv. Lavrič, kot drugi tovariš I. r. Urbanec. Za gospodarja zvezinega inventarja je bil izvoljen tovariš Drago Vojska. Od vseh navedenih sta zaradi razmer v lastnih organizacijah pozneje izstopila tovariša prof. Hočevnar in Vojska.

S pokrajinskimi Savezi je imela O. Z. posebno v prvem pričetku živahen stik, in zdelo se je, da postane vez vedno tesnejša. Žalibog se to ni obistnilo.

10. avgusta je priredila Zveza v hotelu »Union« velik javni shod, kjer se je protestiralo proti odvzeti pasivni volilni pravici za drž. nameščenca, proti nezadostni uredbi draginjskih doklad od meseca maja, proti podraženju premoga in železnic in obenem zahtevalo takojšen razpis državnozborskih volitev. Draginjske doklade so se izboljšale deloma s poznejšo uredbo od 29. septembra, premog je ostal na isti višini, oziroma so cene še bolj poskočile, volitve pa je vlada vendarle razpisala.

Predsedstvo je stalo vedno na stališču, da **proti vladi za uveljavljenje naših zahtev ne gre nastopati s skrajnimi sredstvi oziroma s silo,** na shodu v Unionu, pa je bil drugačnega mnenja tovariš Vojska, ki je pozivljajal navzoče zborovalce na cesto. Od tega momenta dalje je bilo opaziti v O. Z. neljub razkroj, ki ga bo moral prihodnji odbor za vsako ceno preprečiti.

Prikazovalo se je vedno bolj politično rovarjenje posameznih elementov, ki so hoteli spraviti O. Z. pod egido te ali druge politične stranke. Čim bolj so se bližale volitve v konstituantno, tembolj se je razburkavalo valovje okrog Osrednje zveze. In ko je nastopil prof. Reisner kot kandidat za ustavotvorno skupščino, **ne kot mandatari O. Z., temveč kot zaupnik javnih nameščenca politične pripadnosti tiste stranke, ki mu je kandidaturu ponudila,** tedaj je zatrobil bojni rog zoper O. Z. z vso vehemenco. Čutiti je bilo nehote, da se O. Z. razkrajja v več taborov, in ko je bilo zaznati, da hoče prevladovati končno vendarle še zdravi razum, tedaj so se pojavili na posamezne funkcijonarje **osebni napadi.** Tako je Zveza hiralala bolj in bolj in prestajala krizo za krizo.

Meseca junija 1920 je poslala O. Z. delegata v osebi predsednika Lillega in odbornika Poljanca k osrednji vladi v Beograd. Bila je na razpravi službena pragmatika za vse državne nameščenca po vladnem načrtu, h kateremu je stavila tudi O. Z. sporazumno z drugimi pokrajinskimi Savezi svoje protipredloge. Osvežila se je pri tej priliki, kakor že omenjeno, tudi misel za ustanovitev C. S. in se je za to centralno organizacijo načeloma določilo mesto Beograd kot sedež. Vendar pa ni prišlo niti glede službene pragmatike niti glede C. S. do zadovoljivega rezultata.

Pragmatika se je zopet odložila na poznejši čas in predsednik Lilleg, ki je prinesel iz Beograda najugodnejše vesti, je veljal za optimista prve vrste.

Ob priliki poseta Nj. Visočanstva prestolonaslednika se je O. Z. po svojih zastopnikih prestolonasledniku poklonila in korporativno udeležila sprejema.

Stik z organizacijo javnih nameščenca somišljenikov S. L. S. je Zveza vsled sklepa odborove seje z dne 29. julija odklonila in je ostala dosledna svojem nastankarskemu stališču. Blizal se je 1. september in zopet je postalo vprašanje službene pragmatike pereče. Z ministrom dr. Kukovcem se je po predsedstvu O. Z. ventiliralo celo vprašanje, ali bi ne kazalo, da bi se odrekli **pasivni volilni pravici** pod pogojem, da vlada uveljavi službeno pragmatiko s 1. septembrom. No, O. Z. je odklonila vsak kompromis in dobili nismo ne pasivne volilne pravice, ne službene pragmatike. Morda je pripomoglo k neuspehu glede službene pragmatike tudi dejstvo, da se posamezne kategorije koncev koncev niso mogle zediniti na enotnost redakcije in da so pred-

strpno natakariče Pepce z založkom svinjske gnjati. Za Boga, če ti ni sedla na vrat lenivost, trudnost in zaspanost! Ko si zavešal trepajoče oči, si razprostrl z obemi rokami časopis, se zravnal na naslonjalu in skrnil svoj puhteči obraz za široko razganjene inserate.

Spogledavali smo se in se muzali. Že tudi ranjki, vrlji France pa je izvadil iz svojega sukniča majhen topič na dveh kolescih z lafeto in ga postavil na mizo — z žrelcem okrenjenim proti inseratom. Ti, Jerala, nisi bral — to se ve —; ti si si tedaj le postiljal na mehki blazini: — na svojem podbradku. Časnik v tvojih rokah se je preganil in prikazal, zasvetil se nam je tvoj spokojni, dremajoči obraz. Smrtna tišina...

Oj zlobe! Topič je počil kot ob mavnirih, gost dim se je povlekel po mizi. Kdo bi se ne bil raztogotil in bi ne bil lopnil s pestjo po mizi?!

Le ti ne, Jerala... Zbudil si se pač, — ni vraga! Toda zahahljal si se, le tvoje oči so očitale in jokale: »Kaj sem zagrešil, da me tako preganjate? —« In ko smo se mi v smeju zvijali, si se ti okrenil proti kuhinji in si otožno potožil:

»Pepca, še en četrt!...«

Po vsaki taki lumpariji si zaječal: »Pepca, še en četrt...!«

Samo en pot sem te videl, da si bil ozlovoljen. To je bilo tedaj, ko ti je neko popoldne pisarniški pomočnik nekaj ugovarjal in ti nedostojno odsikaval. Nem in mrk si povečerjal in si me potem zvalil uro peš hoda v Begunje. Večja družba za nama. V gostilni sem se znova divil tvojemu teku, in gostilničar si je mencial roke nad junaškim cehovcem. Ko si se pošteno založil in si poplahnil jezico, te je popadla neodoljiva dremotica. Preskrbeli so nam vozove.

Udobno si se ukeril; jaz sem se utesnil pod desni tvoj žep. Nobene prave kon-

trapeze... Okajen si bil, Jerala. Kako bi ne bil, ko si zlival golide vase! Zadremala sva vsak nad svojo osjo.

Priretrali smo se v trg in se ustavili. Predramil sem se: glupa, črna noč okoli nas.

»Pa kje je sudac?«

»Kaj ga ni ondakaj?« je zategnil voznik.

»Brž, brž nazaj! Krišč, izgubila sva ga! Pobil, ubil se je! Jojmene, nesreča! Pa bi bili sedeli za protiutež na moji strani! Peresa so popokala, ali kaj! Le brž iskat...«

Vozila sva nazaj, se ustavljala, iskala, — nič! Pa sva te naposled le našla, ubožčka, neboljenega Krištofa: glasno si vlekel dreto v travi kraj pota, kamor si se bil položil ali prekotalil s trde ceste... Brezbrižni grilčki okoli tebe so te zažingali v deveta nebesa: Tako si spal sladko!

Ko sva te brihtala in prebujala, pa si se revišče nemara megleno domislil naših

ložile potem svojih združenj centralni vladi lastne načrte. To razmotrivati, je danes brezplodno.

Gotovo pa za rešitev v odnošaje državnega nameščenca napram državi in obratno tako globoko segajočega vprašanja čas še ni bil dozorel. Treba je bilo misliti na intenzivno pripravo enotnega načrta službene pragmatike, ki naj bi jo izdelale organizacije. Zato se je ponovno ustanovil pragmatični odsek, ki pa absolutno ni uspel.

Enako se je osnoval odsek za bolniško in pogrebno blagajno ter za ugodnosti v kopalščih in zdraviliščih brez pravega efekta.

Pravovarstveni odsek, ki je predlagal razne vloge posameznih članov ali organizacij kompetentnim mestom, ima zabeležiti nekaj sporadičnih uspehov, v splošnem pa, izvzemši predsedništvo delne vlade in poverjeništev, osrednja vlada naših vlog in spomenic ni reševala.

Veseličnemu odseku in ljubljanskemu občinstvu se imamo zahvaliti, da je društvena veselica 5. januarja t. l. razmeroma dobro uspela in da sta si z nekaj tisočaki opomogla tako O. Z. kot njeno glasilo »Naš Glas«. Časnikarski odsek je deloval marljivo in držal glasilo, kolikor so mu bili zvesti naročniki in dopisniki, nad vodo. Sicer pa se je — naj se mi ne šteje v zlo! — po mnenju nekaterih organizacij »Naš Glas« preveč angaževal za nekatera društva v škodo drugim. Ako vprašate urednika, vam bo povedal, da je moral baš vse natisniti, kar se mu je poslalo, ker bi moral sicer pisati sam list. Če so v listu zastopane nekatere organizacije več ali manj, je to zasluga pridnih in krivda brezbriznih dopisnikov. Vedno pa naj se čujeta obe plati zvona! Zato naj tovariši le dopisujejo in odgovarjajo, ker le tako se lahko izkristalizira polna istina! Brezdvomno je tako moralna kot materialna podpora, ki jo uživa »Naš Glas« od strani organiziranih javnih nameščencev, premajhna, da bi mogel list uspevati tako, kakor želi največ tovarišev, ki niso ne njegovi naročniki, še manj pa dopisniki. Ravnotako brezdvomno pa je tudi, da je uredništvo, sicer nolens volens, pa vendarle s priobčevanjem člankov, ki bi se morda dali drugače stilizirati, odvrnilo marsikatero naročnika in povzročilo zadnji čas izstop najmočnejše organizacije iz O. Z., t. i. Udruženja jugoslov. učiteljstva, poverjeništvu Ljubljana. Za nekatere je bil list premalo strokoven, za druge preveč političen, zopet tretjim pa je stregel po življenju s tem, da jim je po svojih dopisnikih na včasih res malo neizbran način

podčrtaval njih uspehe, ki so jih dosegli potem svojih centralnih organizacij glede gmotnega položaja.

Predsednik Lilleg je radi prepustitve invalidnega doma v Rogaški Slatini intervenciral pri poverjeništvu za socialno skrb. Tu se mu je zatrdilo, da bo zadeva za O. Z. rešena v ugodnem zmislu. Treba je završiti samo še neke formalnosti, narkar stopi Zveza v pogajanja. Da ne bo prepozno, bo prva naloga novega odbora, da stvar energično prime v roke in jo obdrži v evidenci.

Detje O. Z. je bila gospodarska zadruga »Samopomoč«. Če že ni bila njeno dete, pa je O. Z. do ustanovitve te zadruge vsaj posredno pripomogla. Ne spada sem, da bi omenjal uspehe »Samopomoči«; za prvi čas svojega obstanka je gotovo v marsikaterem oziru vztrazala.

Njena naslednica bo nova »Nabavljalna zadruga«, ki jo je vlada na krik in vik vseh organizacij z znano uredbo od meseca decembra sama uživotvorila. Ko se bo nezaupanje napram njeni prednici poleglo, bo upati, da se nam bo bogato obrestoval 10% odbitek na enomesečni osebni draginjski dokladi.

Zasluga O. Z. je, da je pripomogla Hranilnemu in posojilnemu konsorciju do cenega vladnega posojila 400.000 K.

Mislim, da v podkrepitev svojih prejšnjih izvajanj, kako se je nameravalo zavesti O. Z. v gotove politične vodje, ne bo odveč, ako omenim, da neki politični dnevnik odklanja zadnji čas objavo vsakega društvenega oglasa, četudi bi ga, kakor pri ostalih listih, ki so napram Zvezi vedno izkazovali svojo honetnost, lahko in brez vsake žrtve priobčil proti plačilu.

Tajništvo se je sicer opetovano obrnilo na upravo dotičnega lista s posredovanjem njegovih političnih pripadnikov, ki pa vseeno niso mogli ničesar doseči.

Pač znamenje časa in jasen memento, kako naj je O. Z. tudi za naprej politično brezbarvna!

Koncem januarja t. l. se je stvoril v Beogradu brez inicijative O. Z. in samo po zaslugi dičnega našega podpredsednika prof. Reisnerja poseben interparlamentarni odsek za rešitev vprašanja državnih nameščencev. Prof. Reisner je zbog znane svoje agilnosti kot državni nameščenec smatral za svojo dolžnost, da je spravil izenačenje službenih prejemkov na dnevni red. Pripravil je načrt tega izenačenja ter zaprosil O. Z., naj mu javi svoje pomisleke in sporazumno z vsemi organizacijami stavi predloge, ki

jih smatra za umestne, da postane načrt čimpreje uredba, Stališče O. Z. je znano vsem. Zavzeti se je morala za načrt pokrajinske vlade, ki absolutno ni bil sprejemljiv in tako je prof. Reisner na lastno roko, a še vendar sporazumno z javnim nameščenstvom pripravil sam vse potrebno, da stopi uredba — ako nas časopisne vesti ne varajo, s 1. majem t. l. — v veljavo. Izrečno povdarjam, da je ta naredba, ki O. Z. ž njo ni v prav nobenem stiku, popolnoma osebna zasluga poslanca prof. Reisnerja, ki kot podpredsednik O. Z. iz raznih nagibov ni mogel dobiti primernih navodil.

Zato mislim, da ni odveč in da je moja dolžnost, ako se poslancu prof. Reisnerju v imenu občnega zbora za vztrajno in nad vse požrtvovalno delovanje v prid državnih nameščencev s tega mesta zahvalim.

Prišel je kritični 23. marec, ki je pravzaprav današnji občni zbor pospešil.

Predsednik Lilleg je iz vsem znanih vzrokov, ki pa po mojem osebnem mnenju niso bili docela točni, demisioniral. Zasluge Lillegove, ki ni brez napak, kakor nihče izmed nas, so znane. Dolgo vrsto let je stal kot prvi organizator državnih nameščencev in reči moramo, da je vodil čolniček naše O. Z. preko marsikatero Scile tako spretno, da ni zaplul v Karibdo. In če bi ne imel nobenih drugih zaslug, potem odtehta v tisočkratni meri njegove nedostatnosti, ki se mu od raznih strani očitajo, njegova največja zasluga, da je v najtežjih časih naše renesanse ustvaril O. Z. in dal na ta način temelj njenemu nadaljnemu razvoju.

Končavam z iskreno željo, da vstane O. Z. zopet tako močna, kakor je bila ob svojem pričetku. Dovršiti ji bo ne samo ujedinenje, katerega baza tvori krusno in pravno vprašanje slovenskih državnih nameščencev, marveč umeriti ji bo popolnoma novo orientacijo za osnivanje C. S. proti Beogradu, odkoder je izšla tako dolgo let pričakovana zvezda našega osvobojenja in narodnega ujedenja.

Tajniško poročilo dá predsednik v debato, ki se pa ni vršila.

Poročilo je bilo soglasno in brez vsake izpremembe odobreno.

Iz blagajniškega poročila, ki ga poda blagajnik davčni nadupravitelj Ivan Lavrič, posname občni zbor, da ima O. Z., všteti še ne poravnano članarino v znesku 41.572 K 21 vin. koncem leta 1920. 74.163 K 1 vin. prebitka. Proračun za leto 1921. znaša za ca. 6000 članov 72.000 K. Ako primerjamo skupno prejemke, ki jih je pričakovati v letu 1921. z izdatki tega

rednih, opokdanskih, zlobnih manevrov, zato si zavečal v poluspanju: »Pepca, še en četrt...!«

Zlobni Amor, toda bolj čvrstega škvarta, se je nekoč razkoračil, se uprl v lok, našobil lice in je izstrelil bridkost.

Jerala je bil kot deček, ki se je sredi ceste spoteknil v prah: prva in edina skrb mu je bila, da ne bi padca kdo opazil. Ej, pa smo ga kmalu pogodili: »Jerala se ženi!«

Za mesec dni je svečano prekoračil prag hiše — hahljaje seveda — kjer je sanjarila svoje sanje njegovih sanj kraljica. Postregli so mu kot se spodobi in bi moral še Martin Krpan povestiti osramočen svojo glavo. Starši, uvidevni ljudje, so bili zadovoljni — kako bi ne! — le oni mali, drobni, črnooki krempljček deklinji — ne...

»Zakaj ne?«

Zateklo se je dekletce k materi in je hihetalo: »Jes, jes, ko je tako ješč in pivski!«

»Pa dober mož bo in varen bo vogal, ki ga bo podpiral on —. Sicer pa pomisli: čast, cesarska služba in premožen je!«

Vstopila se je sredi sobe, premerila Jerala znova od onih nesrečnih, vedno prekratkih hlač do ščeti vrh potnega čela, potem se je zasukala na petah in je odfrlela, — Krempelj!

»Ha-ha!« se je otrešel in si brisal roso raž čelo in oči...

Pod noč se ga je pa natreskal; in takoj smo zopet pogodili: »Jerala se pere!«

In res: Z vinom si je umil roke, noge in srce; in drugi dan je bil zdrav...

Menim, da mi ne šteješ v zlo, ker sem osvežil spomin nate, ti dobri moj Jerala.

ŽORŽ DOLENJEC:

Smola.

Hahaha! Kje se le najde človek, ki upa napisati v »Našem Glasu«, da imajo davčni uradniki pač velikansko smolo! Kaj nas g. dopisnik prav nič ne pozna? Mi davčni uradniki — tako srečnih ljudi menda ne najdeš zlepa, in kako zadovoljni smo!

Delamo v pisarni po 9—10 ur na dan, ali morda ne, tovariši? In delo pri našem resortu, ki se množi, da je veselje, se nam »olajšuje« na vse mogoče in nemogoče načine. Tako delamo včasih po 14 dni, mesec ali še več — ko je delo že skoro dovršeno — pridejo capita clara rekoč: »Ne bo tako, kakor smo sklenili — premisljili smo se in drugače bo!«

»O, Klara, Klara, ponoči šiva — ponedevi para!«, bi vzkliknil nezadovoljnež.

A mi korajžnji: »Kaj zato! — Čas je zlato!« in pri nas je dosti tega zlata.

leta, ki so proračunjeni na 61.350 K in prištejemo koncem leta 1920. preostali prebitek, tedaj bo znašal čisti prebitek v letu 1921. 104.590 K.

To nad vse povoljno blagajniško stanje vzame občni zbor z velikim zadovoljstvom na znanje. Tovariš davčni nadupravitelj Hruška poda v svojem in računskega nadsvetnika Tavzesa imenu, ki sta pregledala račune, revizijsko poročilo in izjavi, da so se vsi računi pregledali in našli v redu.

Predlaga, da se blagajniku izreče zahvala in absolutorij.

Predlog tovariša Hruške, ki ga da predsednik profesor Reisner na glasovanje, je bil soglasno sprejet.

Sledi prihodnja točka dnevnega reda: volitev predsednika, dveh podpredsednikov, dveh računskih pregledovalcev in njihovih namestnikov. Tajnik Bekš izjavi v informacijo navzočih zborovalcev, da v pravilih ni določeno, kako naj se volitev teh funkcionarjev izvrši. Sklep zadnje seje širšega odbora je bil, naj izvoli občni zbor za predsednika O. Z. vladnega svetnika dr. Rutarja, ki pa je danes profesorju Reisnerju naznanil, da bi izvolitve pod nobenim pogojem ne mogel sprejeti. Za dva podpredsednika je bilo na zadnji seji širšega odbora načelno določeno, naj zavzameta te dve mesti po en zastopnik upokojencev in nižjih uslužbencev (Malcen, Česnik, eventualno Rostan). Ravno tako je bilo na tej seji sklenjeno, da smejo voliti predsedstvo samo delegati tistih organizacij, ki so poravnale svoje obveznosti napram Zvezi do konca marca 1921. Predsednik profesor Reisner ugotovi, da bi bila volitev po listkih bolj priporočljiva, kakor volitev per acclamationem. Zato odredi prvi način volitve ter prekine v svrhu razgovora navzočih delegatov glede kandidatov za nekaj minut občni zbor.

Ker so se čule želje, naj bi prevzel predsedstvo O. Z. profesor Reisner, podpredsedstvo pa en zastopnik nižjih uslužbencev oziroma upokojencev, za kateri predlog se je posebno toplo zavzemal tudi delegat društva državnih računskih uradnikov tov. Dolžan, izjavi prof. Reisner, da ne išče ugovorov proti eventualni izvolitvi svoje osebe za predsednika radi dela, marveč hoče kot politični pronosiranec in kot državni poslanec samo preprečiti škodo, ki bi radi te izvolitve morča Zvezi nastala. Tudi ne bo mogel voditi O. Z. radi zaposlenosti v konstituenti tako, kakor je potrebno.

Tajnik Bekš razdeli nato po posebnem seznamu med navzoče delegate 146 volilnih listkov, nakar so po imenovanju skru-

tinatorjev davčnega nadupr. Hruške in profesorja Jerana vrše v popolnem miru volitve. Skrutinator profesor Jeran poroča o izidu volitev. Za predsednika O. Z. je bil izvoljen profesor Josip Reisner s 106 glasovi, za prvega podpredsednika zastopnik društva računskih uradnikov Janko Dolžan s 53 glasovi, oziroma Ant. Česnik, ki pa je dobil 52 glasov in ostal v manjšini, za drugega podpredsednika pa zastopnik društva finančne kontrole Anton Česnik, ki je dobil za to mesto 93 glasov. Vsi drugi kandidatje kakor Lilleg, Sterle, Rozman, Svetek, Milavec, Podgornik in Bavdek so ostali tako za mesto predsednika kot obeh podpredsednikov v manjšini.

Predsednik prof. Reisner izjavi, da sprejme v interesu stvari izvolitev, računna pa na izdatno podporo obeh podpredsednikov. Absolutne večine glede 1. podpredsedniškega mesta nima niti Česnik niti Dolžan, zato naj se formalno potrdi, da zavzame mesto 1. podpredsednika Dolžan, mesto 2. podpredsednika pa Česnik. Soglasno odobreno.

Predsednik prof. Reisner izjavi nadalje, da ne moremo nadaljevati dnevnega reda, ne da bi se spominjali bivšega predsednika davčnega nadupravitelja M. Lillega, ki je stal na čelu O. Z. do zadnjega časa. Predlaga, naj občni zbor izreče Lillegu zahvalo in naj se ta zahvala zabeleži v zapisnik. Soglasno sprejeto. Izjavo profesorja Reisnerja, da sprejme izvolitev za predsednika je občni zbor vzel na znanje z velikim odobravanjem. Per acclamationem se nato izvolita za pregledovalca računov računski svetnik Fr. Poljanec in kontrolor poštno-čekovnega urada Rozman, za namestnika pa pisarniški asistent Anton Zorko in davčni nadupravitelj Aleksander Hruška.

Tajnik Bekš prečita k šesti točki dnevnega reda predlog društva finančne kontrole, Zveze upokojenih častnikov, društva orožniških upokojencev in društva upokojenih javnih nameščencev, ki se tiče izpremembe društvenih pravil in ki se glasi: »§ 14. prvi odstavek naj se dopolni s sledečim dostavkom: člani širšega odbora, ki zastopajo organizacije z manj nego 100 člani, imajo po en glas, ostali člani pa imajo po toliko glasov, kolikorkrat po 100 članov šteje po njih zastopana organizacija. Ostanki preko 50 članov štejejo za 1 glas. Organizacije, ki štejejo preko 300 članov, smejo poslati v širši odbor mesto enega tudi po dva člana (dva namestnika), ki pa imata skupaj le toliko glasov, kolikorkrat po 100 članov šteje njih organizacija.«

Zato pa, dragi moji, ker Vas poznam, da ste pri vsej svoji veliki sreči in zadovoljnosti ostali dobri državljani — ne po imenu kot oni Velé-Jugoslovani, ki se na protestnih shodih zbirajo in branijo dati kralju, kar je njegovega — ampak zvesti v dejanju, kot je malo takih okrog nas, in ker Vas poznam za silno potrpežljive in pokorne kot jagneta, zato predlagam navsvet — ki bo, le poslušajte, v Beogradu gotovo sprejet, brez zavzemanja naših delegatov, preko poslancev in, kar bo nekaterikom posebno všeč, brez naših organizacij.

Predlog je: namesto 8 ur 14 uradnih ur (komur bo premalo, lahko še vedno podaljša za nekaj ur) in pa da pošljemo vsak mesec vsaj 50% svoje prevelike plače nazaj — kdor hoče pa več!

Vsi zadovoljni? — Tovariši! Zagotavljam Vas to pot naše želje ne bodo našle gluhih ušes, kakor dozdej! Lahko boste »veseli«, posebno oni, katerim se že

Drugi predlog k spremembi pravil se glasi: »§ 8. naj se glede plačila mesečne članarine izpremeni tako, da je poravnati članarino četrletno nazaj in ne naprej. Oba predloga, ki jih da predsednik na glasovanje, se sprejmeta soglasno.

Nadalje pridejo na glasovanje enako glaseči predlogi društva sodno-pisarniških uradnikov, bolniškega zavoda in sodnih poduradnikov radi nedeljenih uradnih ur od 8—14, ki se sprejmejo soglasno kot resolucija. K zadnji točki dnevnega reda se oglasi k besedi računski ravnatelj v p. Svetek, ki pravi, da stoji kot eden prvih, ki delajo v O. Z. za prospeh javnih nameščencev, brezdvomno prof. Reisner. Smatra za umestno in predlaga, da izreče občni zbor profesorju Reisnerju za njegovo uspešno delovanje najprisrčnejšo zahvalo in priznanje z željo, da zastavi v prosep gmotnega in pravnega položaja državnih nameščencev kot novi predsednik O. Z. vse sile, kot državni poslanec pa ves svoj vpliv. Predlogu sledi iskreno odobravanje! Predsednik profesor Reisner se zahvali občnemu zboru za priznanje in izkazane ovacije s pristavkom, da je ostal samo zvest besedi, ki jo je večkrat dal tako posameznikom, kakor sklenjenim organizacijam. Obljubi, da porabi za zboljšanje gmotnih razmer javnih nameščencev ves svoj vpliv, ne samo v kolikor ga bo v to vezala predsedniška dolžnost, marveč tudi kot državni poslanec. H koncu poda predsednik še nekaj pojasnil glede zadnjih časniških poročil o izenačenju osebnih prejemkov državnih nameščencev. Da naredba, ki stopi v veljavo s 1. majem t. l., do danes še ni podpisana, je vzrok kriza, ki je nastala med beograjskimi profesorji. Podpisana pa bo, kakor se pričakuje, po srbskih praznikih in hkratu objavljena z novo naredbo o draginjskih dokladah, ki bo zadovoljila tudi srbske državne nameščence. Tudi glede zboljšanja gmotnega položaja upokojencev je bila odločitev načeloma sprejeta; ugotoviti pa je radi prevelike obremenitve državnega budžeta še finančni efekt.

Ker se noben zborovalec ne oglasi več k besedi, zaključí predsednik profesor Reisner dobro uspeli občni zbor s pozivom na smotreno delo vseh organiziranih javnih nameščencev.

Tovariši! Zahtevajte po vseh lokalnih, kamor zahajate, „Naš Glas“! Nabavljajte svoje potrebščine le pri trdkah, ki inserirajo v „Našem Glasu“!

Tako porabimo prosti čas in delamo še doma po 3—4 ure na dan, ne zato, kot je omenil zadnjič tisti gospod iz »pekla«, — ker nas motijo stranke — saj strank sploh ni pri nas, kdor ne verjame, naj vpraša pri naših višjih — in če bi prav bile, tako dobrohotni in voljni davkoplačevalci kot so dandanašnje stranke, ki vse rade plačajo, »ako bi b'lo po pravici«, — te stranke nas pač ne zamudijo. Mi navržemo zato še 3—4 ure zlata, ker se zavedamo, da smo za naše delo, posebno za nadure, preveč dobro plačani! Kaj ni res, tovariši? Zato smo tudi že vsi dali desetino svojih plač nazaj.

Meni kar v glavo ne gre, kako da taki iz VIII. in IX. razreda, ki služijo že polovico svojega življenja v davčni stroki, v časniških noticah oznanjajo, da so razmere pri davčnih uradih nevzdržljive, ko smo vendar mi davčni uradniki v vsem tako srečni in z vsem zadovoljni. — Ali ni res, tovariši?

sama misel na organizacijo zdi pregrešna, kaj šele da bi v svoji zaspani letargiji kaj storili za njo.

In Ti, o Beograd, pa si tudi lahko vesel! Zakaj tako zadovoljnih backov, kot so davčni uradniki Slovenije, nimaš pod svojim okriljem. Seveda Ti moram že naprej povedati, da vsako nameravano odlikovanje za moj načrt izboljšanja državnih financ velikodušno odstopam onim zajcem, ki hodijo glódat v naš zelnik naše — žal, res zelnate glave.

Oj ve zelnate glavé,
zdramate se, zdramate!
Kaj malo Vas je še!
Ste sami štóri že?

Štorom pa ni, da bi pravil kaj več!

I. L. (Ljubljana):

V Avstriji in v Jugoslaviji.

V Avstriji pripravljajo velikopotezno uradniško reformo, ki bo baje stala državo ogromno vsoto, pravijo da 21 milijard.

Prejemki uradništva obstojajo iz začetne plače, iz zapadnih napredovalnih zneskov (dveletnic), nadalje iz krajevne doklade ter iz draginjske doklade (za uradnika, ženo in otroke).

Celokupno »uradništvo« — drugega izraza ni več — je razdeljeno v 19 plačilnih skupin. Začetna plača v teh 19 plačilnih skupinah znaša: v 1. skupini 10.000 K, v 2. skupini 10.750 K, v 3. skupini 11.500 K, v 4. skupini 12.250 K, v 5. skupini 13.000 K, v 6. skupini 14.000 K, v 7. skupini 15.000 K, v 8. skupini 16.000 K, v 9. skupini 17.250 K, v 10. skupini 18.500 kron, v 11. skupini 20.000 K, v 12. skupini 22.000 K, v 13. skupini 24.500 K, v 14. skupini 27.500 K, v 15. skupini 32.000 K, v 16. skupini 40.000 K, v 17. skupini 56.000 K, v 18. skupini 78.600 K in v 19. skupini 100.000 K. Plača se zviša vsaki 2 leti za 10%.

K temeljni plači se došteje krajevna doklada v odstotkih le-te ter znaša za mesto Dunaj 40%, za ostale 4 krajevne razrede — vsa država je razdeljena na 5 krajevnih razredov — pa 34%, 28%, 22% in 16%.

Nadalje prejemajo uradniki še draginjsko doklado zase, in sicer ločeno po pravkar označenih krajevnih razredih in še posebej ločeno v dveh skupinah po starosti do 22 let z največ dvema službenima letoma v znesku 24.000, 21.600, 19.200, 16.800 in 14.400 ter za vse ostalo uradništvo v zneskih po 33.000, 29.700, 26.400, 19.200, 23.100 in 19.800 K.

Končno pripada vsakemu nepreskrbljenemu otroku draginjska doklada 4200 kron, za ženo pa 3000 kron. Te draginjske doklade so pa premenljive, t. j. možno jih je tudi znižati, če se razmere spremenijo.

Napredovanje v posameznih skupinah se izvrši vsaki dve leti uradoma, a je vezano na zadovoljivo službovanje; imenovanje iz ene skupine v višjo skupino je mogoče le, če je kako mesto izpraznjeno in je kompetentu vložiti prošnjo.

Prestavljenje iz višje v nižjo skupino brez privoljenja dotičnega uradnika je mogoče le zaradi trajne fizične nesposobnosti za sedanje službovanje ali pa na podstavi izreka disciplinarne komisije.

S 65. letom stopa vsak uradnik ex offo v trajni pokoj.

Zelo zanimiva so določila, katere vrste uradništvo spada v posamezne skupine.

Tako ranžirajo, — da imenujem le pavšalno nekatera službena opravila — v 1. skupini: kurjači, sli, ženske-snažilke; v 2. skupini: hišni sluge; v 3. skupini: šolski sluge; v 4. skupini: uradni sluge; v 5. skupini: profesionalisti, šoferji; v 6. skupini: varnostna straža, orožništvo; v 7. skupini: pregledniki, straže in jetničarji; v 8. skupini: univerzitetni pedeli, uradniki tobakne prodaje; v 9. skupini: predstojniki pomožnih uradov; v 10. skupini: pisarniški ravnatelji velikih uradov; v 11. skupini: davčno uradništvo; v 12. skupini: začenjajo prvi uradniki z visokošolsko naobrazbo, uradni zdravniki; v 13. skupini: predstojniki blagajn; v 14. skupini: uradniki finančne prokurature, srednje uradniki uradništvo; v 15. skupini: konceptno uradništvo vobče; v 16. skupini: voditelji poštnih direktij, nižje sodstvo; v 17. skupini: okrajni glavarji, predstojniki departementov v ministrstvu, predstoj-

niki policijskih komisariatov, državni pravdniki, višje sodstvo; v 18. skupini: generalni konzuli, sekcijski šefi; v 19. skupini: vodilni uradniki, podrejeni neposredno ministrom, generalni državni advokat, 20-to posebno skupino tvorijo pa gotove prominentne osebe, kakor n. pr. policijski predsednik, predsednik najvišjega sodnega dvora itd. s temeljno plačo 120 do 140.000 kron.

Za sodnike velja načelo, da je imenovanje le tedaj mogoče, če je izpraznjeno kako sodniško mesto. Pomožni sodniki niso uvrščeni v shema, ker se njih delo ne smatra za sodno delo, imajo pa nekako prejemke 13. skupine.

Sedaj pa primerjajmo nekoliko prejemke našega in avstrijskega uradništva!

Vzemimo n. pr. pri nas in v Avstriji znano šaržo, osebo okrajnega glavarja — samca, ki ranžira pri nas v VII. činovni razred, v Avstriji, po novem, v 17. skupini, ter denimo, da sta oba sedmo leto v tem razredu, oziroma v tej skupini!

Prejemki okrajnega glavarja znašajo pri nas: 1. temeljna plača 5400 K, 2. aktivitetna doklada v Ljubljani 1127 K, 3. draginjska doklada 27.740 K. Celokupni prejemki jgsl. kron 34.267.

Temu nasproti znašajo prejemki avstrijskega okrajnega glavarja v glavnem mestu: 1. temeljna plača v 17. skupini 3. stopnje 72.800 K, 2. krajevna doklada (40%) 29.120 K, 3. draginjska doklada 33.000 K. Celokupni prejemki torej avstr. kron 134.920.

Če preračunamo jugoslovanske krone v avstrijske krone po kurzu 1:4, kakor se drži že delj časa, znašajo prejemki našega glavarja avstrijskih kron 137.068; prejemki avstrijskega glavarja pa avstrijskih kron 134.920, tako da poslednji zостаja — navidezno — za našim glavarjem za avstrijskih kron 2148 letno. Navidezno, pravim, to je po borznem kurzu, ki pravzaprav nič drugega ni, nego umetno postavljena diferenca ali bolje rečeno švindal. Kajti nikakega dvoma ni, da je faktična vrednost jugoslovanske in avstrijske krone v internem prometu, v lastni državi, njena kupovalna moč interno popolnoma enakovredna ali z drugimi besedami: v Ljubljani kupiš lahko to za eno jugoslovansko krono, kar na Dunaju za eno avstrijsko krono — (in kar za 1 dinar v Beogradu).

Faktično torej nazaduje naš uradnik za enakim avstrijskim za več kot 100.000 kron.

Morda bo pa vstal kak naš »financier« in ugovarjal temu računu, češ, da je kupna moč jugoslovanske krone tudi v internem, lastnem prometu večja, nego je kupna interna moč avstrijske krone. Dobro. Denimo — posito, sed non concessio — da kupim lahko v Ljubljani za eno jugoslovansko krono to, kar na Dunaju šele za dve ali celo tri avstrijske krone; dasi tega gotovo ne bo nihče mogel trditi, kdor zna le do 10 šteti. Tudi v tem slučaju zostajajo v našem primeru prejemki našega uradnika za avstrijskim še vedno za 62.186 oziroma za 32.119 K, kar so, vsaj za uradnika, ogromne difference.

Treba je še pripomniti, da imajo predmeti na Dunaju za domačine vobče dosti nižje cene, nego so cene pri nas. Avstrijci n. pr. sladkorja ne štejejo med luksusne predmete in sladkor ni obdavčen z naravnost neverjetno davčno vsoto 16 kron pri enem kilogramu. Zate stane pri nas sladkor 50 K, na Dunaju (in n. pr. tudi v Trstu) pa le 25 kron. Tudi so se izjavile osebe, ki so došle z Dunaja, da žive brez ozira na kurzno (umetno) diferenco denarja vobče v Ljubljani veliko dražje nego na Dunaju. To se je moglo opaziti že v mirnem času — postrani povedano.

Položaj našega uradništva v naši, tako bogati deželi je torej veliko slabši, nego je položaj uradništva v baje banke-rotni Avstriji.

Pod temi okolščinami pač ne preostaja drugega, nego da započne tudi naše uradništvo energično akcijo za izboljšanje svojega gmotnega položaja. Akcija naj bi obstojala enostavno v izjednačenju uradniških plač s plačo naših ljudskošolskih učiteljev. S tem se bo naše uradništvo več ali manj, vsaj za zdaj, prav lahko zadovoljilo.

—a—

Izenačenje plač.

Toliko zaželeno izenačenje plač prinese uradništvu nekaterih činovnih razredov nekaj poboljška — baš toliko, da dobe razni verižniki in navijalci cen zunanji povod za nove vprizoritve svojih orgij — drugemu delu uradništva ne prinese nič razen britkega razočaranja. Plaše v dinarjih si je marsikdo drugače predstavljal, drugače tolmačil. Človek bi bil res pričakoval, da se krone temeljnih plač in aktivitetnih doklad enostavno izpremenijo v dinarje. Saj to je najmanj, kar sme uradnik po vsej pravici zahtevati. Bilo ne bi še vedno niti približno toliko, kolikor je znašala plača vsakega posameznega uradnika pred vojno, kajti sedanjí dinar, katerega je avstrijska krona pred vojno po vrednosti precej nadkrijevala, tudi že davno ni več ono, kar je bil predvojni dinar. Bilo bi, kakor rečeno, še vedno malo, a vendar nekaj. Tako pa so zlasti nekateri višji činovni razredi nemalo udarjeni. Uradnik, ki je bil na tretji stopnji petega činovnega razreda na pr. je prejemal na temeljni plači in aktivitetni dokladi pred vojno letnih 15.540 K. Za to dobi sedaj celih 7000 dinarjev! A nahajali se bodo še vedno ljudje, ki se bodo znašali nad uradnikom, češ, ti dobivaš zdaj plačo v dinarjih, torej plati! Z grozo se spominjam, kako so hišni posestniki vedno zahtevali, da naj dobe uradniki plače v dinarjih, da bodo mogli tudi najemino plačevati v dinarjih. Bog zna, če ti ne kuhajo zopet nekaj in če se jim ne bo hipoma zazdelo, da je zanje prišel zdaj tisti čas, ki so si ga vedno želeli. Sicer bo prav mnogo uradnikov, ki bodo poslej faktično manj prejemali, ker bo podlaga za odmerjanje davkov zdaj mnogo višja, toda to nič ne dè: »Ti dobivaš plačo v dinarjih, ergo...«

To je samo ena nevarnost, na katero opozarjam uradništvo, da se še o pravem času pripravi na odpor. Nevarnosti pa je še več. Naj bi uradništvo ne čakalo brezbrizno na to, kar lahko pride, temveč storilo nemudoma potrebne preventivne ukrepe!

Napačno je tudi mnenje, da pojde uradnik zdaj lahko v pokoj. Mogoče kak samec in pa uradnik, ki ima lastno premoženje in ki mu je uradniška plača samo nekaj priboljšek. Nikakor pa ne more misliti na pokoj uradnik z rodbino, ki nima premoženja. Kajti imam li pokojnine letnih par tisoč kron več ali manj, je precej vseeno. Stopiti v pokoj v takih razmerah, bi se reklo, dati sebi in svojim vrv za vrat, in kdor bi silil uradnika, ki je v takih razmerah, da naj stopi v pokoj, bi grešil zoper peto zapoved božjo.

Izenačenje uradniških plač je torej pozdraviti le v toliko, kolikor je s tem dobljena enakomerna podlaga za pragmatično in enotno ureditev uradniških plač v celi državi. Država sama je nedvomno s poenačenjem uradniških plač pridobila na notranji konsolidaciji, uradništvo pa stavi prej kot slej vse svoje

nade na službeno pragmatiko. Zahteva po službeni pragmatiki med uradništvom ne sme potihnuti, to je zanj afa in omega, začetek in konec. Dokler uradništvo nima svoje službene pragmatike, visi vse v zraku in dokler njegovo razmerje do države ni urejeno zakonitim potom, ga bo trla skrb za eksistenco noč in dan. Za to uradništvo v tem pogledu ne sme prav nič popustiti in mora neprenehoma siliti na to, da se uradniško vprašanje reši končno veljavno. V načrtu ustave samem je priznana nujnost uradniškega vprašanja, zato bi bilo neodpušljivo, če bi se uradništvo vdalo kaki letargiji. Morda ne bo nikdar več toliko uradnikov v našem parlamentu, kot jih je danes — kaki poslanci bi bili ti uradniki, če bi se jim ne posrečilo že zdaj, privedi zadevo do takega zaključka, da se bo uradništvo lahko oddahnilo.

»Mi bi službeno pragmatiko že lahko imeli, ako bi bili edini!« je otožno vzkliknil naš vrli poslanec prof. Reisner pri zadnjem občnem zboru osrednje zveze javnih nameščencev. Da, ko bi bili edini! Naj si izprašajo svojo vest tisti, ki so se ločili! Vsaj uradniki, vsaj uradniki pravim, ta cvet naše inteligence, bi se moral dvigniti nad tisto našo obče znano slovansko slabost, ki nas tako zelo ponižuje v očeh vsega ostalega sveta, vsaj mi uradniki bi morali dokazati, da smo zmožni biti edini, zmožni zatreti v sebi za hip samopasnost v prilog splošnosti, v prilog vsega stanu kot takega. In še vprašanje je, če je res komu na korist, ako se posamezni kategoriji javnih nameščencev posreči, izviti kaj za se. Jaz vsaj mislim, da so take pridobitve samo navidezne in da se bodo prej ali slej maščevale. Vsekakor pa so vsi ti razni napori posameznih uradniških kategorij, če tudi prezremo vse drugo, škodljive državi v tem pogledu, da na ta način ne pride nikdar do reda, nikdar do zaključka, in radi tega tudi ne do onega notranjega miru in ravnotežja, ki sta nam tako potrebna! Vsa ta separatna prizadevanja dajejo pa tudi povod za razna sumničenja in pokvarjajo še bolj ozračje, ki ga dihamo, in ki je že itak — ako se smem izraziti tako — prenapolnjeno s strupenimi plini.

Ko je bilo pred kratkim čitati, da so začeli profesorji zopet samostojno akcijo, so se čuli takoj vzkliki: »Hm, naš poslanec profesor, finančni minister tudi profesor, hm, hm!...« Taka sumničenja so grda, a umljiva so. Da bo temu hmkanju enkrat za vselej konec, naj poklicani faktorji store vse, da se uradniško vprašanje čim preje **definitivno** reši. Ne uvidevam, zakaj naj bi bilo to tako težko. Ako se na pr. sedanje draginjske doklade pribijejo temeljnimi plačam, semtertja zaradi zistema še nekoliko doda, pa bi šlo brez večjih žrtev za državo! Saj uradništvo ne zahteva od države nič nemogočega. Toda pred vsem mora priti v uradniško vprašanje red. Temeljne točke se morajo rešiti za vse uradniške kategorije enotno in po istih načelih. Če bi se ne, bi imelo to za posledico, da bi vsakdo silil tja, kjer bi se mu obetala lepša eksistenca. Nadaljnja posledica tega bi pa bila, da bi pri izbiranju poklica ne odločevalo več srčno nagnjenje in tudi ne vprašanje, zakaj imam zmožnosti in zakaj ne, temveč zgolj vprašanje, kje bom dobival večjo plačo. Tako bodo gotove panoge državne uprave pa tudi kmalu prenapolnjene, v drugih zopet bo primanjkovalo ipotrebne uradništva.

To naj uvidijo v prvi vrsti tudi uradniki sami. Ko imamo enkrat poglobitveno reč za sabo, potem naj v božjem imenu, izbije vsak zase še kolikor hoče! Kdor

delo več, kdor opravlja težje delo, dobro! Naj se pošteno plačajo nadure, naj se primerno odškoduje tisti, ki opravlja službo v nočnih urah. Ampak vse lepo po vrsti. Najprej to, kar mora biti za vse, za tem vse drugo. Če si na ta način kaj izposlujem, imam zavest, da s tem nisem oškodoval drugih. Če pa imam samo to pred očmi, da priborim sebi kako posebnost, škodujem tako drugim kot sebi, ker zaviram in zadržujem s tem uresničenje onega, kar je za ves uradniški stan brez razločka virtualnega pomena.

„Ljudstvo se razburja!“

(Dopis iz Maribora.)

V Vašem cenj. listu je neki Korošec iz Junske doline prav dobro opisal one junake, ki so bili poslani 1918 v Celovec, pa so se ustrašili nemške fraze »wir weichen nur den Gewalt« ter odšli domov z dobrimi dnevnici in povišanim činom. Dovolite pa še nam, da opišemo nasprotno stran cele podobe!

Kdor je vestno opazoval vse plebscitno gibanje, je kmalu uvidel, da med inteligenco gotov del izobražencev pri vsaki priliki dela umetna razburjanja. Ako zasačijo tihotapca, se »ljudstvo« razburja, ni namreč prav, delati red med občinstvom in skrbeti za dobrobit države. Občinstvu mora država samo **streči**, dajati mu mora milijone, Bog ne daj pa zahtevati to, kar je **njenega**. Zato se po mnenju imenovane inteligence »ljudstvo« razburja, ker se je davek potrojil; razburja se, ker se je trošarina povišala; razburja se tudi, ker treba plačevati veselični davek; razburja se, ako zagrizenemu nemškutarju, ki je povrhu še tajen ovaduh Heimatsdiensta, vohuni ob meji in živi brez zaslužka, a vendar prav udobno, odpove stanovanje in ga podeli poštemu javnemu uslužbencu; razburja se tudi, ako treba iti na nabor, če treba vojaščini staviti na razpolago konje; posebno pa se razburja, kedar se mu zaplenijo prisleparseni novci, ali preko meje utihotapljeni konji in podobne stvari.

V takih slučajih se zabavlja v listih, pišejo se protestne vloge in grozilna pisma uradom, stranke groze mejnim uslužbencem, da bodo »ušle« v Avstrijo in pri sejah raznih takoimenovanih kulturnih društev se razburja inteligenca, da je Jugoslavija tako nesramna in hoče reda in dela, da hoče od drugih enake dolžnosti, kakor jih daje ona drugim. Med ljudstvom je znano, da nas je veljala koroška šala dve milijardi, marsikatero idealno življenje in veliko izgubljenih eksistenc. Kaj bi se bilo s takimi žrtvami doseglo drugodi! Čudeže bi bili delali! Na Koroškem pa vidiš mesto čudežev nekaj popivajoče in zabavljajoče inteligence, ki stvarno nič ne dela, pač pa misli, da je vse kulturno delovanje v šumnih veselicah, popivanju, snavljanju nepotrebnih društev in tiskarju dragih, a ničvrednih brošur in listov!

Ljudstvo samo pa se nič ne razburja razun nekaj nemškutarjev po mestih in trgih, ki so bili v **stari Avstriji nadležen balast državne uprave** in so v Jugoslaviji še nadležnejši balast, ker so njih državni prispevki manjši od kaplje v primeri z množino stroškov, ki jih je že država zanje razmetala. Na vseh vogalih vidiš inteligente, živeče od **politične sinekure**; tožijo, da nimajo službe in da jih Nemci preganjajo, ako jih pa pošlješ v Prekmurje — ostanejo doma, kajti delati jim ne diši. Le zabavljati in ljudstvo razburjati znajo ter vleči polno plačo, v gotovih slučajih celo dnevnice ob — delovanju po gostilnah.

Po želji teh ljudi bi moral pozdravljati sodnik prihajajoče stranke v roka-

vicah, bi moral orožnik mirno gledati lumparije, carinik pustiti v miru tihotapce, »štibra« bi se morala sploh odpraviti, gotovi »politiki« naj bi z dobrimi službami postopali po gostilnah, vozili se po deželi in umetno razburjali ljudstvo. Tako si predstavljajo ti junaki svoje dolžnosti do države in osvobojenje izpod tujega jarma.

Poleti 1920 je dala naša država raznih podpor za 24 milijonov kron, posamezniki so dobili po 40 in več tisoč kron; v zahvalo pa so bili med njimi Nemci tako organizirani, da je prišel na vsakega **desetega** plebscitnega volilca en nadzorovalec. Vsega tega naši »voditelji« niso videli, pač pa so videli vsakega naših javnih uslužbencev, ako je izpolnjeval svoje predpise vestno in nepristransko. Takrat so vedno trdili, da se ljudstvo razburja.

Čitatelj! Kadar boš slišal ali čital o takem razburjanju, tedaj vedi, da delajo to razburjanje **navadni politični sleparji**.

Jugoslavija mora končno spoznati **pravi** položaj, in skrajni čas je, da preneha tako nesramno, breznačajno izrabljanje. Zavzemimo se za onih 15.000 kmetjskih glasov, ki so bili za nas; vse drugo ni vredno mokre cunje!

—č (Ljubljana):

Oficijanti in certifikatisti.

Prav je, da urednik ne popravlja dopisov »N. G.« preveč. Tako čitamo vsaj nepotvorjeno, kako kdo misli in piše. »Slog kaže, kakšne je človek!« trdi Francoz. In pravijo, da so »citati zaplate raztrgane omike.« Tako tudi neki »prizadeti« citira »Suknjica tesna bila ti je dana, še manj ti danih bilo je možgan« bajè po — Levstiku. Ta pesnik je bil duhovit in včasih tudi zelo grob. Citirati Levstika je malo duhovito za možakarja, ki misli, da je sam vse z veliko žlico pojedel. Ta »prizadeti« misli, da je sramota, ako prestopi vojak v civilno službo. Menda se jezi, da je moral iti tudi on med vojake; ter si čestita, da je vsled posebne zmožnosti postal v par mesecih rač. podčastnik.

Dragi kolega! Poglejmo se! Kdo pa je zakrivil, da ni napredoval pis. oficijant? Ali mogoče podčastnik, na katerega prizadeti mečejo kamenje? Nikakor ne! Zakon za kruh! Bodite odkriti in ne delajte razdora med našimi vrstami s takimi frazami ter ne zlorablajte Levstika za zasramovanje kolegov!

Kdo danes tvori pisarno? Ali ne bivši oficijanti in bivši certifikatisti skupaj? Ali niso mogoče oficijanti veliko na boljšem kot certifikatisti? Prvi postane po 12 letih uradnik XI. čin, razreda, tudi brez izpita, ako pa napravi 2 izpita, postane uradnik že mogoče z 8 leti službe; slednji pa mora napraviti vsaj en izpt. Torej pustimo možgane na stran ter pretresujmo stvar le s pravega stališča!

Roko na srce! Poglejmo naše vrste! Prav veliko število pis. uradnikov je prav dobro — odlično kvalificiranih tudi iz vrst bivših certifikatistov. Izvrstni uradniki so in spoštovani tovariši resnične omike in olike. Je pa več kolegov, vsaj pri sodiščih, ki so tako malomarni, da se jim ne zljubi napraviti niti en izpit, dasi bi ga lahko.

Nisem certifikatist, tudi nisem bil vojak in ne pišem teh vrstic, da bi koga nad drugim povzdigoval. Ali eno je gotovo: **ko postaneš uradnik — si uradnik kolega — in nič drugega**. In kolega spoštuj kolego, ker le v slogi je moč!

Toliko v odgovor g. prizadetemu z dostavkom, da se tudi podpisaneč poponoma strinja z žnjim, da je kruha v Jugoslaviji za nas in za Vas.

Bračun — Maribor:

Še druge „misli o šolstvu“.

Reči moram, da sem redkokdaj čital članek s takim zanimanjem kakor onega, ki ga je spisal g. ravn. Vajda »proti materializmu« v »N. Gl.« št. 16. Govoril mi je iz srca in se do pičice strinjam z njim. Ne morem pa trditi istega o članku g. F. A. v »N. Gl.« št. 18. Zato mi naj g. člankar ne zameri, če mu oporekam.

G. F. A. namreč prezira v svojem članku namen srednje šole ter izvaja iz tega napačne posledice, da jo je mogoče »praktično« preosnovati.

Namen srednje šole ni, dajati dijaku z zrelostnim izpričevalom nekak patent v praktični usposobljenosti za razna uradniška opravila. Sicer pa bomo tudi tukaj morali ločiti takozvane vojne maturante in redne učence. O teh moramo trditi, da bodo s prav malenkostnimi izjemami kos tudi vsakemu uradniškemu poslu, ki zahteva le srednješolsko izobrazbo; v onih pa seveda tega ne smemo reči.

Namen srednje šole pa je, pripravljati in vzgajati mladino za visokošolski študij. Ta smoter dosega srednja šola v današnji obliki popolnoma. Teorija srednje šole je le skromen del izkušenj, ki si jih je pridobilo človeštvo tekom dolgih stoletij. V bolj ali manj lahko prebavljivi obliki se podaja — metoda je različna — učencu pouk, ki mu širi obzorje, ga navaja k opazovanju, delu in samostojnemu mišljenju in mu pripravlja tako pot do še težjih teoretičnih študij na visoki šoli. Ta teorija je brezpogojno potrebna za poznejše praktično življenje. Izumitelji so mogoči samo na podlagi teoretičnih predštudij, ki so se jim podvrgli ali sami — redki, izjemni slučaj — ali pa potom šole. To nam svedoči zgodovina. V dokaz se poslužujem nalašč imen, ki jih navaja člankar. **Volta** je bil gimnazijski rektor v Komu, pozneje vseučiliški profesor v Paviji. **W. Siemens** je dovršil gimnazijo v Lübecku, je bil učitelj na artilerijski šoli v Berlinu in se je še le na to posvetil praktičnemu poklicu. **Edison** je prodajal časopise, čital dan in noč knjige, postal brezovjavni uradnik in še le na to izumitelj i. t. d. Argument, ki ga hoče F. A. porabiti sebi v prid, dokazuje nasprotno dejstvo.

»Praxis sine theoria sicut currus sine via!« Najprej mora stavbenik izvršiti teoretičen načrt, predno začnejo zidarji graditi poslopje, drugače se mu vse podere. Ako ne bomo upoštevali teoretičnih zakonov, ki si jih je priborilo človeštvo z muko in trudom tekom sto in stoletij, bomo padli v kulturi za stoletja nazaj. Nastopili bodo za Jugoslovane časi, ko bomo po načinu alkimistov izkušali pretvarjati prst v zlato rudo in tratili duševne energije, da izumimo »perpetuum mobile«!

Srednja šola mora ostati potem takem šola teorije, ne pa prakse. Pripoznavam, da nam manjka praktičnih meščanskih in strokovnih šol za podrejene poklice, ki se pa za nje mi srednješolski profesorji najbolj potegujemo. Te bi naj posečali oni, ki želijo praktične izobrazbe; k nam pa naj prihajajo le tisti, ki si želijo teorije in znanosti.

Vestnik.

Današnja številka je izšla dva dni kasneje kakor običajno, ker smo hoteli prinesiti naenkrat vse poročilo o poslednjem obč. zboru O. Z. Ker je poročilo obširno, velja današnja številka za 19. in 20., tako da izide prihodnja številka šele 26. t. m. To naj vpoštevajo naši tovariši naročniki in dopisniki!

Uprava.

Ožji odbor Osr. Zveze j. n. je tale: predsednik J. Reisner, podpredsednik Ivan Dolžan in A. Češnik, I. tajnik Joža Bekš, II. tajnik Fr. Urbanc, blagajnik Iv. Lavrič, namestnik Jos. Šmajdek, gospodar Fr. Golob, trije odborniki Jos. Milavec, dr. Ig. Rutar in Fran Tump. V seji 7. t. m. se je razpravljalo še o sledečem: — Delegatom iz Zagreba, Sarajeva in Splita se v Beogradu pridružita gg. predsednik Reisner in sod. svetnik dr. Keržič. — Material zaradi regulacije pokojnin je zbran ter se izroči poslancu Jos. Reisnerju v uporabo. — Za izboljšanje prejemkov drž. cestarjev je treba pripraviti material, ker so že pragmatizirani. — Veselica Os. zveze je nesla čistih 11.671 K, ki se razdeli po polovicah pisarni Osr. zveze in tiskovnemu skladu »Našega Glasa«. Odboru, zlasti sodelujočim damam, je izreči zahvalo. Še posebej pa blagajniku veselice, davč. upravitelju Al. Hruški. — Uradne ure od 7.— 1. pop. naj se, če so splošno res vpeljane v Srbiji, uvedo tudi v Sloveniji. — Ker se obeta novo zvišanje najemščin, bo Zveza morala zavzeti stališče. — Glede znižane voznine po železnicah za javne nameščence treba ukreniti nove korake.

Naj se čuje tudi druga plat zvona! V zadnjem času smo morali doživeti, da so tovariši opetovano na prav nekolegijalen način in v skrajno nedostojnem tonu napadali »Naš Glas« in njegovo uredništvo. Izjavljamo, da nas tako pisarjenje ne more žaliti. Urednik dela za list z najboljšo voljo od prve številke doslej; na najbolj liberalen način dajemo svobodo vsakemu mnenju ter pripuščamo, da se uveljavlja vsako naziranje. »Naš Glas« ni glasilo ene stranke ali enega serora niti ene kategorije, nego je glasilo vseh javnih nameščencev. Vsakdo povej mirno in dostojno, česa si želi drugače, kaj ga bolj itd. Zato pa ima vsakdo priliko, da lepo odgovori, pojasni, razloži ter ovrže nasprotno mnenje. Vsakdo ima svoj prav, zato ne mašimo nikomur ust. Pazimo le, da se giblje debata v mejah dostojnosti in kolegijalnosti. Nekateri tovariši pa tega demokratizma nočejo. Zahtevajo, naj gotove dopisnike teroriziramo in izključimo. Vsako drugačno mnenje smatrajo za osebno žalitev, za zavist, hujskanje itd. In zato napadajo ne dopisnikov, nego urednika! »Egalité, liberté, fraternité« jim ni všeč in zahtevajo po drugih listih, da naj urednik odstopi. Ponovno izjavljamo, da urednik lahko vsak hip in prav brez ugovora odloži uredništvo. Toda če se umakne njegova oseba, bo moralo ostati njegovo načelo. »Naš Glas« je glas nas vseh ter ne sme postati govornica le par oblastnih oseb, ki so doslej malo ali nič delale, temveč pa zabavljale. Tolaži nas pri tej slepi gonji le mnogo dopisov, ki način našega uredovanja odobrujejo ter zahtevajo svobodno besedo za vse, nižje in višje. Iz Kranja nam piše g. profesor dr. S. D.: »Poslal sem, dasi z žrtvijo, kar celotno naročnino zbog čistega veselja nad Vašimi dobrimi članki proti korupciji, pijančevanju, zabavljanju tudi v uradniških krogih. V tej smeri nadaljujte ter Vas bomo vsi poštenelementi z veseljem podpirali. Mimogrede Vam naznanjam, da dobite v kratkem 100 K za tiskovni sklad. Z odlič. spoštovanjem.«

Eksempel! Pišejo nam: Uredništvo lista »Naš Glas«, Ljubijana. Z ozirom na poročilo v št. 17 z dne 28. aprila 1921 na strani 3. »Iz spomenice društva pisarn. oficijantov in pomočnikov« odklanjam za nadalje list in prosim, da se mi istega ne pošlje več. Ravnotako naj se mi izbriše članstvo (?) št. 5564 in sicer iz teh razlogov:

1. Obrnil sem se na društvo dvakrat z vprašanji, ki jih more odgovoriti le društvo in čeravno sem priložil dopisnico, se mi ni odgovorilo.

2. S pozivom na omenjeni članek v št. 17 na strani 3. ni besedice o vojnih invalidih, da bi se oni predlagali za sprejem. Edino na ženske moči se polaga važnost! Zakaj?

Brez zamere, Spoštovanjem Blaž Koller. — Nam se odpoveduje naročnik zato, ker se društvo baje ne briga za invalide! Taka je logika j. n. — Uredn.

Sestanek delegatov vseh pokrajinskih Savezov j. n. se je vršil 8. in 9. t. m. v Beogradu ter se je razpravljalo o najnujnejših zadevah j. n. ter še posebej o ustroju centralnega saveza, ki se snuje že nad leto dni.

Davčni uradniki. Pišejo nam:

V naših dnevnikih čitaš dan na dan imenovanja državnih uradnikov. — A zaman iščeš že dve leti (medtem so drugi uradniki napredovali že dvakrat ali celo trikrat) imenovanja davčnih uradnikov. Pred desetimi meseci so stavili davč. uradi predloge za imenovanja. Na društvene urgence se je zadrževalo, da so predlogi že v Beogradu; čez več mesecev pa se je izkazalo, da so predlogi še vedno v Ljubljani. In danes, po tolikem času, ni še vedno ne duha ne sluha o imenovanjih. Veliko ogorčenje se nas vseh loteva ob takem počasnem postopanju napram največjemu trpinu države — davčnemu uradniku. Kadar prekipeva ogorčenje in gnev do vrhunca, se čuje vest: »imenovanja so izvršena, že podpisana.« Tako se je tekom tega časa že najmanj trikrat — farbalol! Sedaj, ko prosijo davčni uradniki alj v druge resorte, pod druge delegacije, sploh proč, le proč iz tega neznoznega suženjstva, kamor koli, se znova poraja vest: »imenovanja so izvršena« itd. Kdo bo še verjel tem varljivim vestem? Nobenega priznanja, vedno le bič! Na prošnjo za pomnožitev personala se ti odreže tak mogočnej: »Pa delajte od 7 do 7!« Ali se gospodje tako malo zanimajo, da ne vedo, da dela že skoraj ves čas vsak davčni uradnik čez uradne ure in da tudi ob nedeljah ne pozna počitka? — Sploh se pod sedanjim režimom ravna z davčnimi uradnikom, kakor je svojčas turški paša ravnal s sužnjem. Čas bi že bil, da se prelomi s tem srednjeveškim paševanjem.

Finančna kontrola. Uredba o organizaciji finančne kontrole je od 1. 2. 1921 v pravomoči. Imenovanje organov bivše fin. straže poduradnikom finančne kontrole se je izvršilo z dnem, ko se je uredba uveljavila. Tudi bivši užitninski uslužbenci v Sloveniji so že prevzeti v finančno kontrolo. Niso pa še izvršena imenovanja uradnikov fin. kontrole v smislu citirane uredbe. Istotako so zaostala vsa v okviru dovoljenega kredita prošlo leto predlagana imenovanja. Dasi je uredba že več kot tri mesece v veljavi in je glede službene dolžnosti za vso finančno kontrolo brezpogojno obvezna, se skuša od nekatere strani odrekati pravomoč onim članom uredbe, ki zagotavljajo organom fin. kontrole gotove ugodnosti. Pravilnik k tej uredbi še ni izdan. Predsednik »Saveza« je 5. in 6. t. m. zaprosil merodajne činitelje v ministrstvu v Beogradu nujne pomoči. Pri tem je zvedel, da je pravilnik že izdelan, od strokovne komisije pregledan in čaka odobrenja. Po odobrenju pravilnika se bodo izvršila vsa s pravilnikom organično spojena imenovanja. Prejšnja imenovanja so zaostala zaradi finančnih težkoč. Zadeva glede vpoštevanja starostnih doklad pri odmeri draginskih doklad še ni rešena. Zagotovilo pa se je od merodajne strani, da je položaj tozadevno razjasnjen ter da bo akt v najkrajšem času ugodno rešen. Nekdanji fond finančne straže bivše Avstrije in Ogrske je izgubljen, ker manjka potrebnih podatkov za iztirjanje. Dne 12. junija 1921 se vrši v Sarajevu glavna skupščina »Saveza društava fin. kontrole.« Vsa društva se ponovno pozivljajo, da nemudoma sestavijo predloge o gospodarstvu s prispevki v smislu člena 98 troš. pravilnika in te pošljejo predsedniku »Saveza«. — **Martlu Kovač.**

Ne samo nočnine in trošnine tudi mesečna plača. Koj po preobratu leta 1918 se je veliko število uslužbencev fin. kontrole, ki so do takrat službovali izven mej današnje Jugoslavije, stavilo na razpolago finančnemu okr. ravnateljstvu v Ljubljani kakor tudi onemu v Mariboru, odkoder se jih je odposlalo k različnim oddelkom v službo. Ob priliki prevzema v službo se je tudi vsakega uslužbenca posebej vprašalo, koliko znaša njegova plača skupno z dokladami, češ da se mu bo v smislu naredb št. 202 odd. B toč. 1 Ur.

lista št. 25 iz leta 1918, pripadajoči znesek do nadaljne ukrenitve izplačeval v obliki predujina. Res se nam je omenjeni predujem nakazoval in to po več mesecev. Je žalibog ne v onem znesku, ki nam je pripadal, nego so nam zadržali mesečno po 20 in tudi 100 K nazaj. Iz kakega vzroka se je to zgodilo, nam ni znano; vemo pa, da je preteklo cele dve leti, a svote, ki se nam jo je neopravičeno nazaj zadržalo, še do danes nismo dobili izplačane. Ni sicer dosti, vendar znaša pri nekaterih tudi čez 400 K in to svoto cele dve leti zadržavati nazaj nikakor ne moremo odobravati. Zato opozarjamo društvo fin. kontrole, da pristojno oblast tudi na to opozori, ker drugače bosta do izplačila teh svot pretekli še nadaljni dve leti.

Sluge — poduradniki. Pišejo nam: Že nekaj dni beremo v več časopisih o nameravani regulaciji plač državnih uradnikov in uslužbencev. Kakor se je čitalo v nekem časopisu, se je glede plač baje izdelalo nekaj takega, da bi sluge morali od prejemkov nazaj plačati, posebno če bi res tista presneta ugodna naredba dobila veljavo od 1. jan. 1921. Sluga je pač nekaj ubogega v naši državni službi; meni se zdj vsa reč, kakor bi sluga predstavljal takozvanega »Gašperčka«. Ljubi Bog nam pomagaj in tretja božja oseba pa našim sinovom, da se bodo te stroke znali varovati! Če res mora obstajati naša stroka, ki opravlja poleg več drugih uradnih opravil tudi opravila slug, naj bi se tej stroki vendar priznal naziv »poduradnik« in tudi temu primerni prejemki. To bi ne škodovalo državi, pa ne uradnikom. Če bi sluge to dosegli, bi vsak sluga svojo službo tem vestneje opravljal; posebno bi bilo to za sluge v justični službi umestno.

Robida Adoli: Slovenska stenografična čitanka. Profesor Adoli Robida je sestavil in priredil v pravlični opremi in krasni avtografiji prof. Osane to čitanko, ki je izšla v Jugoslovanski knjigarni in se prodaja po K 32. Cena je za današnje draginjo z ozirom na krasni papir in prvovrstno tehnično-litografsko izdelavo prav nizka. Stenografična čitanka je bila že dolgo živa potreba vseh, ki so se učili stenografije. Njena vsebina je vsestranska, poleg lirčnih in epskih pesmi ima tudi leposlovnje pisatelje prenešene v stenogram. Zastopani so: Cankar, Finžgar, Župančič, Sardenko, Aškerc, Gregorčič, Prešern, Jenko i. dr. Torej je čitanka prava antologija. Tudi znanstvenorazprave in narodopisne črtice so našle prostora v čitanki. Knjiga se opira tudi na našo novo domovino in na srbsko zgodovino. Informativen je članek o razvoju in zgodovini slovenske stenografije, ki bo služil vsem, ki se zanimajo za tesnopisje. Trgovske šole imajo zadnje polo knjige na razpolago kot strokovno čtivo. Profesor Robida se drži v stenogramu strogo četrte (nove) izdaje Novakove stenografije, ki mu je knjigo tudi kot dovršitelju slov. stenografije posvetil. Knjiga je sestavljena tako, da jo rabijo lahko srednje, trgovske in meščanske šole. Ob koncu korespondenčnega pisma bo knjiga izborna služila za poglobitev in dovršitev učne snovi, ob

pričetku debate pa kot ponovilo. Knjiga in misel Sten. čitanke je pri Slovencih prvi tozadevni poizkus in se bo gotovo prav dobro obnesla tudi v praktični uporabi. Tovarišem knjigo toplo priporočamo.

Nadaljevanje obč. zbora »Samopomoči« se vrši dne 18. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu. opozarjamo, da je zasedlo dvorano učiteljstvo za 17. t. m. ter se zato vrši lahko naš občni zbor »Samopomoči« šele naslednjega večera, t. i. 18. t. m. Izrečno konstatiramo, da se je obč. zbor določil na 17. t. m. na željo revizorjev; zato je napadanje načelstva neutemeljeno. Da pa se vrši obč. zbor končno 18. t. m., so krive zopet le razmere. Nadejamo se, da se izvrši ta obč. zbor mirno in dostojno tako, da bo na čast javnih nameščencev. Ne dajamo povoda, da se zabavajo na naše troške nam vedno sovražni krogi!

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali: Društvo davčnih uradnikov direktne davč. službe po g. Antonu Reher, davč. upravitelju v Mariboru na občnem zboru v Celju nabranih 200 K, Oddelek finančne kontrole v Černečah p. Meža 128 K, darovali so gg. Rupnik, Laharnar, Miklavčič po 20 K, Šuster, Ošina, Leskovar, Dimnik, Polak, Omerzu po 10 K in Maraž 8 K, Okrajno sodišče v Kočevju po g. Citinski-ju 120 K, Oddelek finančne kontrole v Ložu mesto venca umrlemu tovarišu g. Ivanu Metlikoviču 90 K, Sodno uradništvo v Novem mestu 79 K, darovali so: g. Novljan 8 K, gg. Barle, Cigoj, Zupančič po 5 K, gg. dr. Dolenc, Hočevar, dr. Hrašovec, Kozina, Kuder, Luznar, Kastelic, Zupančič, Vengušt, Adamič in Perko po 4 K, g. Polenssek 3 K, gg. Mehle, Drašler in Koščak po 2 K, g. Ivan Praznik, pripravnik fin. kontrole v Trbovljah nabral povodom razpusta društva užitinskih uslužbencev v Ljubljani 56 K, darovali so: g. Otrin 10 K, g. Praznik 6 K, gg. Juvan, Tomažič, Žagar, Rupnik, Leskovec, Zupančič, Grum, Tominc, Dagarin in Slabe po 4 K, Ekspozitura finanč. kontrole Babno polje pošta Stari trg po g. Vidmar-ju 30 K, darovali so gg. Vidmar, Giansberg po 5 K, gg. Blejec, Hrovat, Peternel, Sitar in Šuštar po 4 K, Uradništvo davčnega urada v Škofjiloki 28 K, Uradništvo davčnega urada v Kostanjevici 26 K, Oddelek finanč. kontrole Rabštajn p. Dravograd 23 K, g. Rudenshek Dragotin, Celje 20 K, Oddelek finančne kontrole Rogatec 20 K, g. Blaž Meško, Slov. Bistrica povodom imenovanja poduradnikom 20 K, g. Rakuš Tugomir, Gornjigrad 20 K, gosp. Kranjc Dolfe, Kozje 10 K, g. Petrič Jernej, Vel. Lašče 5 K, g. Rozman Ivan, Vel. Lašče 5 K, g. Kogej Tone, Vel. Lašče 5 K, g. Schmit Drago, Trebnje 5 K, g. Verhovnik Oroslov, Prevalje 5 K. — Vsem gg. nabiralcem in darovalcem naša iskrena zahvala!

Uprava.

Izredni občni zbor

»Samopomoči«, gospodarske zadruge javnih nameščencev in vpokojevcev, r. z. z. o. z., za okraj Kočevje

se vrši v nedeljo, dne 29. maja 1921 ob 14. uri (ob 2. uri popoldne) v sobi št. 6 državne gimnazije v Kočevju s sledečim dnevnim redom:

1. Sklepanje o likvidaciji zadruge.
2. Volitev likvidatorjev.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje zbor z istim dnevnim redom, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi, ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

Razglas.

Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru, r. z. z. o. z., naznanja, da prične 15. maja 1921 s prodajo živil in blaga za svoje člane in so do nakupovanja od tega dne naprej upravičeni samo člani te zadruge, ker izgubijo izkaznice društva jugosl. javnih nameščencev in upokojevcev glede nakupovanja svojo veljavo.

Upravni odbor nabavljalne zadruge državnih uslužbencev, v Mariboru, dne 9. maja 1921.

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

15-3

Trgovina s sčetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih K V A R T kakor tarok, marijaš, whist, primorka.

Krojaštvo Fran Igljč

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 28.

preje v Trstu.

Izdelovanje oblek za gospode, otroke in uniforme. Za dame po najnovjšem modernem kroju. — Lastna zaloga modnega blaga. Uradnikom znaten popust.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvu, zaznambi na službene prejeme in zastavi življenjskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: 6% obresti.

HRANILNE VLOGE SE OBRESTUJEJO PO 4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz in v Avstrijo. Zacarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo. Brzjavni: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60.

Naročajte in širite „Naš Glas!“